

uden om NATO, men samarbejder med NATO. Længere er historien sådan set ikke.

Jeg havde lejlighed til under mit besøg i Washington i marts at få bekræftet, at der er amerikansk støtte til opbygningen af en europæisk kapacitet til krisestyring. Det er jo, hvad den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik i EU går ud på, hverken mere eller mindre.

Misforståelsen skyldes muligvis, at der for en del år siden blev arbejdet mellem NATO-landene for at styrke kapaciteter inden for en europæisk ramme, opbygge en europæisk søjle i NATO. Det arbejde er overhalet af bestræbelserne i EU.

Målsætningerne om styrkelse af den europæiske kapacitet til krisestyring er de samme i EU og i NATO, og derfor styrker den europæiske indsats begge organisationer. Det har man fra amerikansk side også lagt stor vægt på. Vi skal så i øvrigt jo heller ikke glemme, at de fleste EU-lande også er NATO-medlemmer.

Derfor er EU og NATO også i færd med at opbygge et tæt samarbejde. Det gælder både de politiske konsultationer om generel sikkerhedspolitik, og det gælder det konkrete samarbejde om opbygningen af krisestyringskapacitet.

EU skal trække på NATO's erfaring og aktiver, ikke opbygge parallelle strukturer. Det ligger fast.

Fra EU-landenes side er det blevet understreget, at EU kun påtager sig opgaver, hvor NATO som helhed ikke er engageret. Så længe USA ønsker at deltage f.eks. i fredsbevarende operationer på Balkan, må vi således forvente, at de varetages af NATO, og der består ikke noget modsætningsforhold mellem EU, Europa og USA i denne sag.

Der har ved mange lejligheder i Folketinget været redegjort for EU's planer, og derfor kan jeg gøre det meget kort:

På Europæisk Råd i Helsingfors december 1999 fastlagde man målsætningen: Senest i 2003 skulle EU kunne udsende op til 60.000 soldater til kriseområdet i løbet af 2 måneder.

EU er med andre ord ikke i gang med at udvikle en europahær, men derimod en udrykningsstyrke baseret på frivillige nationale bidrag til brug for konkrete krisestyringsoperationer.

Siden Helsingforsmødet har man så arbejdet med at gennemføre denne målsætning. Sidste efterår blev der afholdt en kapacitetsbidragskonference. Landene tilmeldte et styrkekatalog, og ved en opfølgende konference i dette efterår vil man gå videre. Danmark kan på grund af sit forsvarsforbehold ikke tilmelde bidrag.

Ud over samarbejdet med NATO har et af målene været at gøre det til et al-europæisk projekt, og derfor samarbejdes der også med andre europæiske lande, særligt de seks europæiske NATO-allierede ikke-EU-medlemmer og øvrige kandidatlande.

EU vil indbyde disse lande til at deltage i operationer på samme måde, som NATO's operationer på Balkan også omfatter ikke-NATO-lande. Det har der overalt i Europa været stor vilje til at være med på.

Med udviklingen af den europæiske forsvarsdimension vil EU råde både over militære og civile instrumenter, og det gør det muligt at sammensætte en pakke, der retter sig mod de særlige forskellige elementer i en krise. Danmark har derfor taget aktiv del i udviklingen af en civil krisestyringskapacitet i EU, særligt på politiområdet.

Det svenske formandskab har også i dette halve år sat konfliktforebyggelse centralt ind på dagsordenen. Det fornemste mål har været at forhindre, at kriser overhovedet opstår. Her har EU mange instrumenter, som koordineret med bilateral indsats i bedste fald vil kunne overflødig gøre brug af militær kraft.

Vi vil vedtage et program for EU's indsats for konfliktforebyggelse på Det Europæiske Råds møde i Göteborg.

Danmark har deltaget i forhandlingerne. Regeringen har særlig arbejdet for 1) styrkelse af samarbejdet EU-NATO, 2) størst mulig inddragelse af tredjelande og 3) som nævnt styrkelse af den civile krisestyringskapacitet, hvor vi uanset vores forsvarsforbehold kan deltage.

Det vil sige, at deltagelsen sker selvfølgelig med respekt for forsvarsforbeholdet. Danmark kan ikke deltage i EU-ledede militære operationer. Forbeholdet gør det også klart, at Danmark ikke vil forhindre de øvrige lande i at gå videre. Dermed har Danmark en lille, og kun en lille, indflydelse på opbygningen af de militære dele af forsvarsdimensionen i EU.

Af og til høres der røster forskellige steder i Europa, som fremfører, at dette er et autonomt europæisk projekt, og at Europa skal gøre sig uafhængig af USA. Der kan være mange indenrigspolitiske dagsordener rundt omkring, også her. Retorik er én ting, realiteter ofte noget andet, og som udviklingen faktisk foregår, har jeg redegjort for det; det er realiteterne.

Der må altså konkluderes, at forespørgslen bygger på en fejlagtig antagelse, dels hvad angår USA's holdning i sagen, dels med hensyn til sig-